

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

68/2.26.19
C.C.B.

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/2.3106 din 28.06. 2019
La nr. 68 din 13 iunie 2019

Parlamentul Republicii Moldova

Prin prezenta, Vă remitem atașat Raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege privind modificarea și completarea unor acte legislative.

Anexă: *Raportul de expertiză anticorupție – 3 (trei) file.*

Director interimar

Lidia CHIREOGLO

Ex. Maia Gonta
Tel. 257 376. E-mail: maia.gonta@cna.md

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA		
D.D.P. Nr. <u>872</u>		
<u>01</u>	<u>07</u>	<u>2019</u>
Ora _____		

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO19/5911 din 28.06.2019

la proiectul de lege privind modificarea și completarea unor acte legislative (Legea nr.220/2007; Legea nr.135/2007; Legea nr.1134/1997; Cod civil etc.)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Parlamentul RM, iar autor nemijlocit este un grup de Deputați în Parlament, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art.6-12 din Legea nr.100/2017 privind actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional "*etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*

- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."

Proiectul propus spre efectuarea expertizei anticorupție și nota informativă aferentă acestuia sunt plasate pentru consultare publică pe pagina web oficială a Parlamentului, www.parlament.md, fiind asigurat accesul părților interesate la proiectul prenotat pentru a putea prezenta/expedia recomandări vizavi de reglementările propuse.

Cu toate acestea, autorul nu a asigurat informarea publicului referitor la inițierea elaborării prezentului proiect de decizie, fapt ce atestă evitarea etapei esențiale a procesului de asigurare a transparenței procesului de elaborare a deciziilor statuată la art.8 lit.a) din Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional.

Prin urmare, având în vedere că proiectul a fost plasat pe pagina web oficială indicată *supra*, transparența în procesul decizional a fost, în mare parte, asigurată.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei informative: „Prezentul proiect de lege urmărește să ajusteze cadrul legislativ național în vederea asigurării implementării eficiente și comprehensive a angajamentelor asumate de Republica Moldova în domeniul prevenirii spălării banilor și asigurarea transparenței fondurilor, inclusiv angajamentele din Acordul de Asociere între Republica Moldova pe de o parte și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte.”

Analizând normele elaborate, se constată că prin proiect se propun amendamente la următoarele acte normative: - Legea nr.220/2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali; - Legea nr.135/2007 privind societățile cu răspundere limitată; - Legea nr.1134/1997 privind societățile pe acțiuni; - Legea nr.550/1995 instituțiilor financiare; - Legea nr.407/2006 cu privire la asigurări; - Legea nr.144/2012 cu privire la serviciile de plată și monedă electronică; - Legea nr.171/2012 privind piața de capital; - Legea nr.96/2007 privind achizițiile publice; - Legea nr.121/2007 privind administrarea și deetatizarea proprietății publice; - Legea nr.534/1995 cu privire la concesiuni; - Codul civil nr.1107/2002. Astfel, modificările respective sunt efectuate în scopul consolidării reglementărilor care vizează raporturile juridice ale persoanelor fizice și juridice care provin din jurisdicții ce nu respectă standarde internaționale de transparență.

Prin urmare, se constată că scopul declarat de către autor în nota informativă corespunde scopului real al proiectului.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Prin proiect se promovează interesul public de a consolida implementarea reglementărilor referitoare

la restricționarea raporturilor juridice ale persoanelor fizice și juridice care provin din jurisdicții ce nu respectă standarde internaționale de transparență, fapt ce va contribui la prevenirea spălării banilor și asigurarea transparenței fondurilor, la asigurarea securității statului, având ca scop protejarea sistemului național financiar-bancar, financiar-nebanca și a liber-profesioniștilor, apărarea drepturilor și intereselor legitime ale persoanelor fizice și juridice, precum și ale statului.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „nota informativă care cuprinde:

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare”.

În nota informativă se stabilește necesitatea și temeiul elaborării proiectului, se prezintă argumentarea de rigoare și se analizează principalele prevederi cu evidențierea elementelor noi aduse în legislația națională, în conformitate cu prevederile art.30 al Legii nr.100/2017 privind actele normative.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „e) fundamentarea economico-financiară”.

În nota informativă aferentă proiectului nu este menționat faptul dacă implementarea proiectului necesită cheltuieli financiare sau de altă natură. În rezultatul analizei prevederilor proiectului de lege, reieșind din specificul relațiilor sociale reglementate, se atestă că implementarea acestuia nu necesită alocarea mijloacelor financiare din bugetul public național.

Prin urmare, nota informativă urmează a fi completată cu fundamentarea economico-financiară în conformitate cu alin.(1) art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative *”textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

- a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]
- c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

- e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]
- f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;
- g) se evită tautologiile juridice;
- h) se utilizează, pe cît este posibil, noțiuni monosemantice, [...]”.

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte legislative sau normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul conține reglementări care vizează activitatea persoanelor responsabile care nu vor admite înregistrarea, preluarea acțiunilor, obligațiilor și a altor titluri de valoare emise, participarea în calitate de ofertanți în proiecte de deetățizare a proprietății publice a persoanelor fizice și juridice care provin din jurisdicții ce nu respectă standarde internaționale de transparență.

Totodată, reglementările propuse vor implica activitatea Guvernului care va prezenta Parlamentului propuneri privind punerea legislației în vigoare cu prezenta lege, precum și a Băncii Naționale, Comisiei Naționale a Pieței Financiare care în termen de 3 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi vor aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Concluzia expertizei

Proiectul a fost elaborat de un grup de deputați în Parlament în scopul „prevenirii proliferării în continuare a situației descrise mai sus se impune modificarea legislației astfel încât să poată fi creată o previzibilitate și claritate în ceea ce ține de construcția de noi obiective fără ca să fie încălcate drepturile și interesele atât ale administrației publice locale, cât și ale persoanelor interesate, evitând crearea circumstanțelor care generează litigii judiciare”.

Proiectul respectă parțial rigorile de transparență impuse de Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional, autorul nu a asigurat informarea publicului referitor la inițierea elaborării acestuia. Nota informativă corespunde parțial exigențelor stabilite la art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, deoarece autorul a omis compartimentul cu privire la fundamentarea economico-financiară.

Prin proiect se promovează interesul public de a consolida implementarea reglementărilor referitoare la restricționarea raporturilor juridice ale persoanelor fizice și juridice care provin din jurisdicții ce nu respectă standarde internaționale de transparență, fapt ce va contribui la prevenirea spălării banilor și asigurarea transparenței fondurilor, la asigurarea securității statului, având ca scop protejarea sistemului național financiar-bancar, financiar-nebancar și a liber-profesioniștilor, apărarea drepturilor și intereselor legitime ale persoanelor fizice și juridice, precum și ale statului.

Deși în conținutul proiectului de lege transmis spre efectuarea expertizei anticorupție nu s-au identificat factori de risc care pot genera apariția riscurilor de corupție, din analiza efectuată se atestă o incoerență cu art.30 alin.(1) lit.e) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, referitoare la lipsa compartimentului cu privire la fundamentarea economico-financiară, precum și completarea notei informative impropriu anexei nr.1 la Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, fapt ce necesită conformarea întocmirii notei informative conform prescripțiilor enunțate.

28.06.2019

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:

Maia GONTA, Inspector superior

